

2. 3. 2 "Strategien for sameksistens – genetisk modificerede, konventionelle og økologiske afgrøder"

Ud over ovennævnte udredningsgruppe nedsatte fødevareministeren i foråret 2002 en "Strategigruppe", der bl.a. skulle udarbejde et oplæg til en strategi for sameksistens. Strategien skulle udarbejdes på basis af udredningsgruppens arbejde og indeholde en stillingtagen til spørgsmål om virkemidler, iblandingsniveauer samt reguleringsmæssige aspekter af sameksistensproblematikken. Strategien skulle understøtte forbrugernes frie valg samt give landbruget reel mulighed for at udvikle nye og eksisterende produktionsformer på markedsmæssige vilkår. Strategigruppen blev sammensat af repræsentanter for Fødevareministeriet og Miljøministeriet.

Endelig har Kammeradvokaten i notat af 16. januar 2003 redegjort for de erstatningsretlige konsekvenser af pollenspredning fra genetisk modificerede afgrøder til konventionelle eller økologiske afgrøder på ulovbestemt grundlag. Kammeradvokatens notat indgår i den juridiske delrapport fra 28. februar 2003 om "Juridiske problemstillinger i forbindelse med sameksistens mellem genetisk modificerede, konventionelle og økologiske afgrøder", som blev udarbejdet i forbindelse med strategien for sameksistens.

For at sikre størst mulig åbenhed i processen blev der etableret en "Kontaktgruppe" med repræsentanter fra Økologisk Landsforening, Landbrugsrådet, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Landbrug, Brancheudvalget for Frø, Fødevareindustrien og Forbrugerrådet.

Strategigruppens arbejde resulterede i regeringens "Strategi for sameksistens – genetisk modificerede, konventionelle og økologiske afgrøder", som blev offentliggjort den 30. juni 2003.

I lyset af at sameksistens mellem genetisk modificerede, konventionelle og økologiske afgrøder er en ny situation, vil strategien løbende blive evalueret. Dette vil ske første gang 2 år efter ikrafttrædelse af loven. Evalueringen vil blive foretaget på et fagligt grundlag, og på basis af erfaringerne med dyrkning af genetisk modificerede afgrøder. Evalueringen vil i givet fald kunne danne grundlag for en revision af regelgrundlaget.

3. Lovforslagets indhold

3. 1. Dyrkningsregler

Som det fremgår ovenfor, er der i dag ikke EU-lovgivning vedrørende sameksistens.

Med loven foreslås rammerne for dyrkning, håndtering, salg og transport af genetisk modificerede afgrøder med henblik på at begrænse spredningsrisikoen til

andre marker fastsat. Endvidere foreslås en kompensationsordning, hvori der fastsættes rammer for udbetaling af kompensation for tab forårsaget af spredning af pollen og frø fra genetisk modificerede afgrøder.

Lovforslaget bygger på regeringens "Strategi for sameksistens – genetisk modificerede, konventionelle og økologiske afgrøder" og på de anbefalinger af virkemidler til sikring af mulighederne for sameksistens, som er indeholdt i den faglige udredningsgruppes rapport.

Da omfanget af de forholdsregler, der ifølge konklusionerne i Udredningsgruppens rapport bør tages i brug, varierer fra art til art, er det hensigtsmæssigt at fastsætte disse i bekendtgørelsesform. Det kan samtidig ikke afvises, at der på sigt, på grundlag af nye dyrknings erfaringer m.v., vil opstå behov for justering af de anbefalinger, der i dag foreligger. Dermed vil der være et behov for løbende at kunne tilpasse bekendtgørelserne. Lovforslaget er derfor udformet som en rammelov, der giver fødevareministeren bemyndigelse til at fastsætte detaljerede bestemmelser i bekendtgørelsesform.

Den foreslåede regulering vil omfatte dyrkning, håndtering, salg og transport af genetisk modificerede afgrøder frem til første handelsled, dvs. til grovvarehandlen o.l. Bestemmelserne omfatter produktion af afgrøder, herunder frø og vegetativt formeringsmateriale i erhvervsøjemed, hvorimod f.eks. udsætning til forsøg ikke er omfattet.

Kendskab til spredningsveje og godt landmandskab er væsentlige forudsætninger for at mindske spredning af genetisk modificeret materiale. Det er derfor hensigten at stille krav om godkendelse af dyrkere af genetisk modificerede afgrøder. Godkendelsen forudsætter, at den pågældende har gennemført et godkendt undervisningsforløb vedrørende sameksistens.

Det er hensigten at fastsætte bestemmelser om, at salg af genetisk modificeret frø og vegetativt formeringsmateriale kun må ske til godkendte dyrkere.

Leverandører af genetisk modificerede frø og vegetativt formeringsmateriale vil blive pålagt pligt til at indberette salg heraf. Derved bliver det muligt at gennemføre krydskontrol af de indberettede oplysninger.

Af hensyn til omkringliggende jordbrugeres mulighed for at tage højde for, at der i omegnen dyrkes genetisk modificerede afgrøder, vil der i forbindelse med dyrkning af disse blive stillet krav om, at dyrkeren af genetisk modificerede afgrøder oplyser herom. Tilsvarende skal dyrkere af genetisk modificerede afgrøder give information til samarbejdspartnere som maskinstationer m.v., samt til erhververe i forbindelse med overdragelse af brugs- eller ejendomsret til jord.